

kommende allerede følger af, at henvisning til Handelsrettens kun kan ske i sager, hvor fagkundskab til erhvervsforhold er af væsentlig betydning, herunder vedrørende ansættelsesforhold mellem arbejdsgivere og deres ansatte. Henvisning til Handelsretten er imidlertid også udelukket i sager om ejendomsdom. Den gældende regel om, at sager om ejendomsdom vedrørende et skib eller en skibspart behandles ved Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 476, stk. 2, 2. pkt., foreslås ikke videreført, jf. lovforslagets § 1, nr. 105.

Anmodning om henvisning til Handelsretten skal fremsættes senest i det første forberedende møde, jf. den foreslåede § 353 i retsplejeloven (lovforslagets § 1, nr. 86), eller, hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde. Retten kan dog i særlige tilfælde henvise sagen efter en anmodning, der fremsættes senere, men inden forberedelsens slutning.

En kendelse om, at sagen henvises til Handelsretten, kan ikke indbringes for højere ret, hvorimod en kendelse om, at sagen ikke henvises, kan kæres til landsretten.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 78 (§§ 228-230)

I konsekvens af den foreslåede ophævelse af reglen om landsretsbehandling af sager om krav over 1 mio. kr. i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 227 (lovforslagets § 1, nr. 77), foreslås også §§ 228-230 om beregning af sagens værdi og om udvidelse af påstanden ophævet, da disse regler ikke længere har betydning for retternes saglige kompetence. Reglerne om opgørelsen af sagens værdi vil herefter kun have betydning for, om en sag kan behandles efter de foreslåede regler om behandlingen af mindre krav (småsagsproces), og reglerne om opgørelsen af sagens værdi foreslås derfor placeret i det foreslåede kapitel herom, jf. lovforslagets § 1, nr. 102 (forslag til retsplejelovens § 401).

Til nr. 79 (§ 240, stk. 2)

Retsplejelovens § 240, stk. 2, bestemmer, at sager om prøvelse af afgørelser truffet af et ministerium eller visse statslige klageinstanser, som behandles ved landsret i første instans i medfør af retsplejelovens § 225, stk. 1, skal anlægges, hvor sagsøger har hjemting. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det ikke har været hensigten at afskære muligheden for at indgå værnetingsaftaler efter retsplejelovens § 245, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, side 9.

Særlovgivningen indeholder i et vist omfang tilsvarende bestemmelser. Det gælder således bl.a. skatte-

forvaltningsloven (den skattepligtiges hjemting) og ekspropriationslovgivningen (ejendommens værneting).

Forslaget om en ny instansordning indebærer, at retsplejelovens § 225 og tilsvarende bestemmelser i særlovgivningen om landsretsbehandling i første instans ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 77, og §§ 6, 13, 15-20, 25-27, 31, 62, 75, 76, 82, 84, 85 og 90.

Værnetingsreglen i retsplejelovens § 240, stk. 2, og de tilsvarende regler i særlovgivningen er imidlertid udtryk for en veletableret ordning, som bør videreføres, således at staten giver møde ved borgerens hjemting i retssager, som borgeren anlægger mod staten.

Det foreslås derfor, at sager om prøvelse af afgørelser truffet af en central statslig myndighed skal anlægges ved sagsøgerens hjemting, hvis sagsøgeren har hjemting i Danmark. Har sagsøgeren ikke hjemting i Danmark, anlægges sagen i overensstemmelse med den almindelige regel i retsplejelovens § 235, stk. 1, ved sagsøges hjemting, hvilket svarer til gældende ret, jf. det gældende § 240, stk. 2, 2. pkt. Endvidere foreslås det gennem en henvisning til retsplejelovens § 245 at lovfæste, at parterne også i sager, der er omfattet af det foreslåede § 240, stk. 2, har mulighed for at aftale et andet stedligt værneting.

Med forslaget udvides værnetingsreglen i forhold til det gældende § 240, stk. 2, til at omfatte alle centrale statslige myndigheder (og ikke kun ministerier og centrale statslige klageinstanser, der har den øverste administrative kompetence til at træffe afgørelse i sager mellem private og det offentlige).

Forslaget omfatter ministerier, styrelser og centrale statslige klageinstanser som f.eks. Naturklagenævnet og Ankestyrelsen, men ikke decentrale statslige myndigheder såsom statsforvaltninger, politidirektører, arbejdsmarkedsregioner og sociale nævn. Selvstændige statslige forvaltningssubjekter, f.eks. Nationalbanken og DR, er heller ikke omfattet af forslaget.

Forslaget omfatter sager om prøvelse af afgørelser truffet af de pågældende statslige myndigheder, men ikke formueretlige sager om eksempelvis kontraktretlige eller erstatningsretlige tvister. Angår sagen både en prøvelse af en afgørelse og et erstatningskrav for myndighedens adfærd, vil begge krav kunne gøres gældende under en sag anlagt i medfør af den foreslåede § 240, stk. 2, jf. herved retsplejelovens § 249.

Forslaget omfatter både sager anlagt af private og sager anlagt af en anden offentlig myndighed.

Forslaget omfatter kun tilfælde, hvor sagsøgeren har hjemting i Danmark. Da retsplejeloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, omfatter forslaget ikke